

Meer groen in de wijk zorgt voor blije inwoners. Minder hitte, minder wateroverlast, meer speelruimte en meer plezier van de buitenruimte.
Mensen gaan weer graag naar buiten.

Wat vooraf ging

In 2017 stond de componistenbuurt op de lijst voor groot onderhoud aan verhardingen en riolering. Ook moesten er 45 bomen worden gekapt omdat ze dood of ziek waren. In het kader van klimaatadaptatie werd deze wijk integraal aangepakt en werden kansen verkend voor vergroening, water en riolering.

Beschrijving oude situatie

De wijk bestaat uit voornamelijk rij-woningen, zowel huur als koop. De openbare ruimte was ingericht met veel straten en pleintjes, vol tegels. Er was veel parkeermogelijkheid in de straten en er werd hard gereden op de brede asfaltwegen. Op enkele centrale plekken lagen speelplekken (op de tegels). Er stonden wel veel bomen maar die bleken niet geschikt voor de zandige bodem of de te kleine groeiplaats, waardoor er veel bomen dood of slecht waren. De wijk had door de grote hoeveelheid verharding last van hittestress in warme zomers. Kortom: de wijk voldeed niet meer aan de wensen van deze tijd.

Foto 1: kruidentuin voor en door bewoners

Samen doen

De gemeente Tilburg wil de bewoners graag betrekken bij het groot onderhoud van hun buurt; zij moeten er immers elke dag van genieten. In maart 2018 is een bijeenkomst georganiseerd om van bewoners te horen wat ze graag willen. De bewoners geven aan dat ze parkeren belangrijk vinden maar ook dat ze meer aandacht willen voor het groen en voor speelruimte voor kinderen. Inwoners geven ook aan dat ze graag nieuwe bomen terug willen hebben, waar de dode bomen worden gekapt. Die nieuwe bomen mogen dan wel kleiner zijn zodat ze het licht op de zonnepanelen niet ontnemen. Voor twee straten wordt op verzoek van de bewoners een aparte brainstormsessie georganiseerd om wensen samen te voegen tot een goed ontwerp. De betegelde pleintjes moeten plaats maken voor een groen plantsoen, aldus de bewoners. De gemeente heeft uiteindelijk het ontwerp gemaakt in samenwerking met de bewoners.

Klimaat

Er zijn veel kolken verwijderd van de trottoirs en pleintjes. De stoepen wateren nu af op het plantsoen. Het zwarte warme asfalt is vervangen door lichtgekleurde klinkers waardoor de temperatuur enkele graden daalt en het water makkelijker kan passeren. Nieuwe bomen hebben goede plantgaten gekregen waardoor ze beter bestand zijn tegen droogte.

Wensen van mensen

Een bewoner deed de mantelzorg voor de overbuurvrouw. Tussen die huizen is een paadje aangelegd door het groen. Andere bewoners wilden een kruidentuin. De gemeente heeft de aanleg gedaan, bewoners zorgen nu zelf voor het onderhoud (en watergeven), zie foto 1.

Bewoners wilden ook graag speel- en verblijfsplekjes in het groen met een bank en spelaanleiding, zie foto 2.

Zinloze verharding

In de wijk lagen veel brede trottoirs, ook op plekken waar bijna niemand loopt. Op veel plekken zijn de trottoirs versmald waardoor er meer ruimte kwam voor groen, zie foto 3. Bij de aanleg is in eerste instantie een minimum aan paden aangelegd. De eerste paar maanden is vervolgens naar het gebruik gekeken. Op de 'olifantenpaadjes' die ontstonden, zijn vervolgens nog wat extra voetpaden aangelegd.

De brede trottoirs langs parkeervakken zijn vervangen door een smalle 'uitstapstrook' en een plantvak, zie foto 4.

Verkeer en parkeren

Het aantal parkeerplaatsen is gelijk gebleven. Door de vakken anders neer te leggen, en de wegen op sommige plekken te versmallen, is toch ruimte voor groen vrij gekomen, foto 5. In een straat met verkeersoverlast is eenrichtingsverkeer ingesteld waardoor het ook rustiger en veiliger is geworden.

Foto 2: bankje en stapstenen

Foto 4: uitstapstrook i.p.v. trottoir

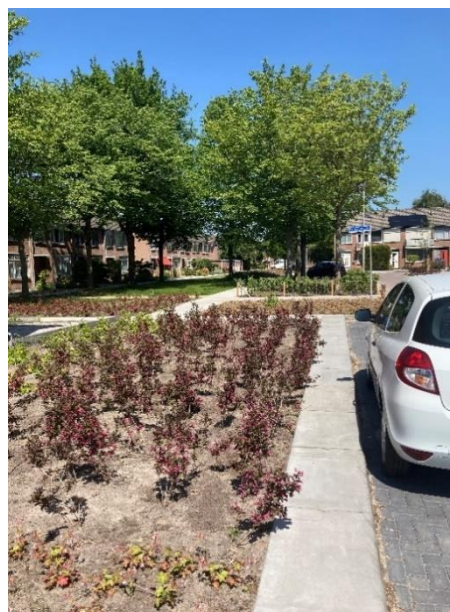

Foto 3: stoep versmallen, meer groen

Foto 5: rijbaan versmallen, meer groen

Oude situatie in de wijk

- Veel pleinen van tegels
- Veel overbodige verharding
- Regenwater via kolken naar riool
- Brede straten van donker warm asfalt
- 143 bomen, waarvan 47 slecht
- Groenareaal van 3.300 m²
- Speelplekken op tegels
- Hitte overlast
- Wateroverlast op straat

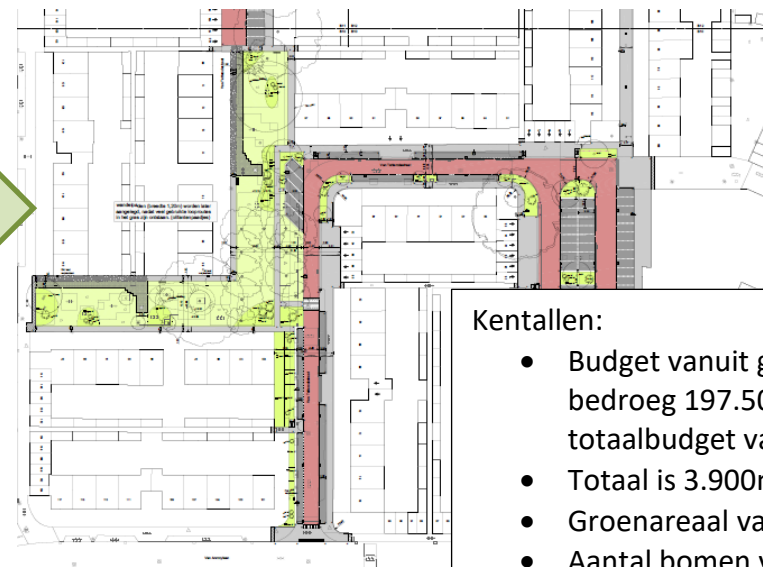
Nieuwe situatie in de wijk

- Veel plantsoen met planten
- Alleen functionele verharding
- Regenwater stroom naar plantsoen
- Smallere straten van lichte klinkers
- 180 gezonde bomen
- Groenareaal van 7.200m²
- Speelplekken in gras
- Koele plekken
- Water infiltreert in groen

Oude situatie Van Tetterodestraat

Nieuwe situatie Van Tetterodestraat

Kentallen:

- Budget vanuit groen/klimaat bedroeg 197.500,- Op een totaalbudget van 2.175.000,-
- Totaal is 3.900m² onthard
- Groenareaal van 3.300 naar 7.200m²
- Aantal bomen van 143 naar 180 stuks
- Aantal parkeerplaatsen blijft gelijk